

mente, at det foreliggende — jeg ved ikke rigtig hvordan — skulde være i Strid med hans Udtalelser ved 1ste Behandling, vil jeg derom sige, at det kan det ærede Medlem ikke vide ret meget om. Jeg ved lidt derom, og jeg skal citere et Par Linier, som findes i en efterladt Opsats, der skriver sig fra 3—4 Uger før hans Død. Det hedder deri om disse Forslag: „Jeg for min Del ser i disse Forslag en saa god Løsning af Grundlovens § 75, som jeg ikke havde ventet at opleve, og jeg tvivler ikke om at de, trods Statskirke-mændenes Modstand, vil trænge igennem og give den tidligere Statskirke med al dens Tvang, Usandhed og Hykleri et saadant Dødsstød, at det Kirkeraad, som den endnu drømmer om skulde kve de enkelte Menigheders Frihed, aldrig vil komme.“ Han knyttede endvidere Baandet mellem denne sin Udtalelse og sin tidligere Stilling i disse Sager derved, at han angav Formaalet for sin Opræden og sin Virksomhed i disse Sager saaledes, at det var at skabe „fri Menigheder om fri Præster“. Det havde altid været hans Formaal, det var det endnu, og han mente at nærme sig det ved Vedtagelsen af disse Forslag saa stærkt, som han ikke havde ventet at opleve det. Selvfølgelig maa man da ikke blot tænke paa dette Forslag, der nærmest er til Behandling, men ogsaa paa de følgende Forslag, som staa i Forbindelse dermed.

Krabbe: De Par Minutter, som ere tilbage i Dag, ere tilstrækkelige til de Bemærkninger, jeg vil fremsætte for at imødegaa det personlige Angreb, som det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (Holm) har rettet imod mig. Da vi i Dag have foreliggende i Aftryk, hvad det ærede Medlem har udtalt, vil det forhaabentlig være mig lettere at paavise det uberettigede i hans Anker, og at den Fortolkning, han vilde gøre gældende, er ganske urigtig. Jeg ser her i det Aftryk, som foreligger os, at hvad jeg mente at have hørt, men ikke turde sige med fuld Sikkerhed, før jeg saa det paa Tryk, var, at han havde sagt om, hvad der var foreslaaet til § 5, at det var noget langt videregaaende end det, der er foreslaaet til § 4, og at det deraf vilde følge, at ikke blot den, der er afvist fra Nydelsen af Folkekirkens Goder, men ogsaa den, der *kan* afvises derfra, vilde være uberettiget til at udøve Valgretten, og at Domstolene vilde blive nødsagede til at nægte ham Berettigelse dertil. Det er en ganske urigtig

Fortolkning. I Angrebet paa mig sammenblandede det ærede Medlem maaske noget et Forslag til § 4, hvori jeg ikke har nogen Del, og dette Forslag. Med Hensyn til § 4 stillede jeg paa det Tidspunkt, da jeg kunde haabe at faa min principale Mening gjort gældende, mine Forslag. Senere lod jeg § 4 være urørt, og med Hensyn til § 5 gik jeg, efter forgæves at have forsøgt at faa denne Paragraf mere forandret, med til det, som er en lille Kende friere end selve Lovforslagets Tekst. Det glæder mig at have hørt, at det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Svend Høgsbro), som heller ikke var meget tilfreds med dette Forslag, dog sagde, at der er et lille Fremskridt deri, nemlig med Hensyn til dem, der ere døbte i Frimenigheder. Det er dette sidstnævnte Forslag, jeg har Del i. Om det har det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds, efter hvad der nu klart foreligger, udtalt den Mening, at der ved dette skabes et nyt positivt Grundlag, ny positive Betingelser for Valgretten, afvigende fra og skærpene den, der indeholdes i § 4, hvor der staaer, at den paagældende skal være atvist — en Bestemmelse, som jeg ingen Del har i. Her vil jeg vedvarende hævde — og saa vidt jeg forstod det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds, som talte i temmelig stor Afstand fra mig, delte han ogsaa denne Opfattelse — at en Domstol vil med en Klage hentet fra Lovforslagets § 5 for sig, kun kunne sentere over, om den paagældende har afgivet Erklæringen eller ej, men ikke kunne sentere over, hvad der indeholdes i denne Erklæring. Kun med en Klage, hentet fra § 4, for sig, kan en Domstol komme til at dømme om Mandens *Altergangsforhold*; men § 4 og Ændringsforslaget dertil har jeg jo ingen Del i. Klage i Henhold til § 5 derimod kan aabenbart kun føre til Paakendelse af det Spørgsmaal, om der foreligger en saadan *Erklæring*, som Loven fordrer. Dette vil neppe kunne bestrides. Med denne Opfattelse, som utvivlsomt er den rigtige, har jeg kunnet gaa med til Ændringsforslaget til § 5, da det indeholder et lille Fremskridt fra Lovforslagets Tekst. Hvad det ærede Medlem i øvrigt rettede imod mig af personlige Angreb, da han gentog sin urigtige Opfattelse, kan jeg, hvad Tonen angaar, ikke have Grund til at beklage mig over; thi Tonen er jo ikke nedsættende for den, til hvem Udtalelsen rettes. Heller ikke har jeg Anledning til reelt at sige videre dertil, men jeg skal blot opfriske i ærede Medlemmers Erin-